

21 martie 2016

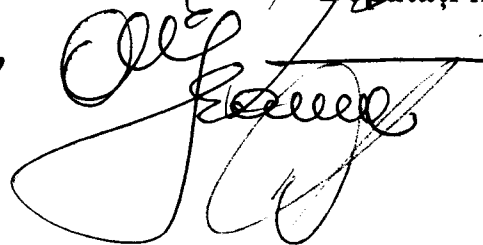
45 nr. 09

**Biroului Permanent al Parlamentului
Republicii Moldova**

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă *proiectul de lege privind Statutul - cadru al unității administrativ-teritoriale.*

- Anexă:** 1. Proiectul legii;
2. Nota informativă.

Garp Mures
Ștefan Otavarian
Ștefan Cobzac

Deputați în Parlament

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	114
-21-	03 2016
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind Statutul - cadru al unității administrativ-teritoriale

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1 - Se aprobă Statutul – cadru al unității administrativ-teritoriale, conform anexei.

Art. 2 - Se abrogă Legea nr.436-XV din 06.11.2003 privind Statutul – cadru al satului (comunei), orașului (municipiului).

Art. 3 - Pe baza prevederilor Statutului – cadru, în termen de 90 de zile de la publicarea legii de aprobare a prezentului Statut – cadru, consiliile locale ale satelor, comunelor, orașelor și municipiilor, vor elabora și vor aproba, în condițiile legii, statute proprii.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

**STATUTUL - CADRU
al unității administrativ-teritoriale**

1. Statutul – cadru al unității administrativ – teritoriale constituie baza juridică pentru elaborarea statutului unității administrativ-teritoriale, de care autoritățile administrației publice locale se conduc în activitatea lor.
2. Unitățile administrativ-teritoriale din Republica Moldova cărora li se aplică prevederile prezentului statut sunt: satul (comuna), orașul (municipiul).
  - a) *Satul* – este o unitate administrativ-teritorială de bază în condițiile Legii nr. 764-XV din 27.12.2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.
  - b) *Comuna* – este unitatea administrativ – teritorială în condițiile Legii nr. 764-XV din 27.12.2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.
  - c) *Orașul* – este unitatea administrativ-teritorială de bază, în condițiile Legii nr. 764-XV din 27.12.2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.
  - d) *Municipiul* – este o unitate administrativ teritorială în condițiile Legii nr. 764-XV din 27.12.2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.
3. În Statut se va preciza nivelul unității administrativ-teritoriale potrivit prevederilor Legii nr.764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.
4. Satele, comunele, orașele, municipiile sunt persoane juridice de drept public. Ele au patrimoniu propriu și capacitate juridică deplină.
5. Unitățile administrativ-teritoriale pot intra în raporturi juridice cu alte autorități sau instituții publice, cu persoane juridice din Republica Moldova sau străine, indiferent de natura acestora, precum și cu persoane fizice, în condițiile legii.

6. Statutul unității administrativ-teritoriale cuprinde date și elemente specifice, care au rolul de a o individualiza în raport cu alte unități similare, ce se referă la:
- a) denumirea oficială a unității administrativ-teritoriale, suprafața teritoriului administrativ, delimitarea teritorială, localitatea de reședință;
  - b) denumirea localităților care intră în componența unității administrativ-teritoriale, amplasarea acestora, prezentată grafic și descriptiv;
  - c) delimitarea teritoriului asupra căruia își exercită autoritatea consiliul local și primarul, cu precizări de ordin istoric, data întemeierii localității, amplasarea acesteia în teritoriu; mărimea fondului funciar și clasificarea lui;
  - d) numărul de locuitori, inclusiv ai localităților din componența unității administrativ-teritoriale, făcându-se mențiune cu privire la componența etnică;
  - e) autoritățile administrației publice locale, sediul acestora;
  - f) patrimoniul public și privat, componența acestuia;
  - g) principalele instituții din domeniul învățământului, culturii, sănătății, asistenței sociale, presei, radioului, televiziunii și din alte domenii, cu indicarea autorității căreia i se subordonează;
  - h) căile de comunicație existente și categoria acestora; cea mai apropiată stație de cale ferată, fluvială, maritimă sau aeroport și distanța până la ele;
  - i) serviciile publice existente;
  - j) principalii agenți economici;
  - k) partide politice și sindicate care își desfășoară activitatea în unitatea administrativ-teritorială în cauză;
  - l) problemele ce țin de culte (confesiunile existente, hramul bisericii din localitate etc.);
7. (1) Statutul specifică patrimoniul unității administrativ – teritoriale, atribuit acesteia în condițiile legii, componența patrimoniului: bunurile mobile și imobile, care

aparțin domeniului public și domeniului privat ale unității administrativ-teritoriale.

(2) Bunurile care aparțin unităților administrativ-teritoriale sunt supuse inventarierii anuale, în termen de 90 de zile de la data depunerii situațiilor financiare anuale.

(3) Inventarul bunurilor unităților administrativ-teritoriale se constituie într-o anexă la statut, care se actualizează anual.

(4) Creșterea sau diminuarea patrimoniului va fi temeinic justificată pentru fiecare caz, în note explicative anexate la inventar.

8. (1) Prin statut se stabilesc criteriile pe baza cărora bunurile aflate în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale și cele din proprietatea privată a acesteia pot fi date în administrare regiilor autonome și instituțiilor publice, pot fi concesionate ori închiriate în condițiile legii sau pot fi atribuite în folosință gratuită pe termen limitat persoanelor juridice fără scop lucrativ care desfășoară activitate de binefacere sau de utilitate publică ori serviciilor publice.

(2) Prin statut se stabilesc criteriile pe baza cărora consiliile locale hotărăsc cu privire la cumpărarea unor bunuri ori la vânzarea bunurilor aflate în proprietatea privată a unității administrativ – teritoriale, în condițiile legii.

(3) Vânzarea, concesionarea și închirierea se fac prin licitație publică, potrivit prevederilor legale.

9. Statutul include modalitatea de atribuire ori de schimbare a denumirilor de străzi, scuaruri, piețe și de alte locuri publice amplasate în aer liber, de instituții de interes local.

10. Statutul stabilește criteriile potrivit cărora persoanelor fizice cu merite deosebite în viața politică, economică, socială și culturală a unității administrativ – teritoriale li se conferă titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului), drepturile de care se bucură aceste persoane, precum și condițiile de

pierdere sau de retragere a acestui titlu.

11. Statutul stabilește, în condițiile Codului electoral nr. 1381-XIII din 21.11.1997, modul de consultare prin referendum a locuitorilor satului (comunei), orașului (municipiului) asupra problemelor de importanță deosebită pentru unitatea administrativ – teritorială și determină problemele specifice apreciate ca fiind de importanță deosebită.

Referendumurile locale se pot organiza în toate localitățile componente ale unității administrativ-teritoriale sau numai în unele dintre acestea.

12. (1) Cetățenii pot fi consultați și prin adunări cetățenești organizate pe sate, în mediul rural, și pe cartiere sau străzi, în mediul urban.

(2) Convocarea și organizarea adunărilor cetățenești se fac de către primar, la inițiativa acestuia, a unei treimi din numărul consilierilor în funcție, ori a unei treimi din reprezentanții familiilor.

(3) Convocarea adunării cetățenești se face prin aducerea la cunoștință publică a scopului, datei și a locului unde urmează să se desfășoare aceasta.

(4) Adunarea cetățenească este valabil constituită în prezența majorității reprezentanților familiilor și adoptă propuneri cu majoritatea celor prezenți.

(5) Propunerile se consemnează într-un proces-verbal și se înaintează primarului, care le va supune dezbaterii consiliului local în prima ședință, în vederea stabilirii modalităților concrete de realizare și de finanțare, dacă este cazul.

(6) Soluția adoptată de consiliul local se aduce la cunoștință publică de către secretarul unității administrativ – teritoriale.

13. În afara referendumului local sau a adunărilor cetățenești, în statut se pot prevedea și alte forme de consultare directă a cetățenilor, potrivit unor eventuale tradiții locale, și se va descrie modul de organizare și desfășurare a acestora.

- 14. Statutul stabilește condițiile de cooperare a autorității administrației publice a unității administrativ – teritoriale cu alte autorități ale administrației publice din țară și cu autoritățile similare din străinătate, modul de aderare la organismele naționale sau internaționale în vederea protecției și promovării intereselor comune.**
- 15. Prin statut se stabilește, în condițiile legii, însemnele specifice ale localității și modalitățile de utilizare a acestora.**
- 16. Statutul unității administrativ – teritoriale intră în vigoare la data aprobării.**

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege privind Statutul - cadru al unității
administrativ-teritoriale

Conform Constituției Republicii Moldova, dar și Cartei Europene a Autonomiei Locale colectivitățile locale beneficiază de dreptul de a se autoguverna.

În acest sens legislația națională dezvoltă și fundamentează principiile autonomiei locale.

Un loc aparte revine Statutului satului (comunei), orașului (municipiului). Temei juridic pentru adoptarea acestuia servește Statutul – cadru al satului (comunei), orașului (municipiului), aprobat prin Legea nr. 436 din 06.11.2003.

Statutul unității administrativ – teritoriale, dezvoltând prevederile legislației specifice, are menirea de a reglementa exhaustiv domeniile de activitate a colectivităților locale.

Pornind de la starea de lucruri atestată în Republica Moldova pe dimensiunea autonomiei și democrației locale, rezervele nerealizate, vom menționa și cele ce rezidă din actuala redacție a Statutului cadru a satului (comunei), orașului (municipiului), aprobat prin Legea 436 din 06.11.2003.

În primul rând vom constata ca Legea nu prevede obligativitatea elaborării și adoptării Statutului de către unitățile administrativ – teritoriale.

În consecință majoritatea acestora nu au aprobat Statutul, lăsând astfel, fără acoperire mai multe domenii ce vizează gestionarea colectivităților teritoriale.

Este de observat și faptul că Legea nr. 123–XI din 18 martie 2003 privind administrația publică locală, care servește temei pentru elaborarea statutului cadru nu mai este în vigoare. În al doilea rând vom observa o reglementare insuficientă, vagă a mecanismelor și instrumentelor ce urmează să asigure realizarea principiilor autonomiei și democrației locale.

În acest sens vom atenționa asupra formulării confuze a aliniatului al doilea din art. 6, care stipulează: “Statutul stabilește criteriile de bază conform cărora consiliul local decide asupra cumpărării sau înstrăinării patrimoniului aflat în proprietatea satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii”.

Nu sunt complet descrise procedurile consultării cetățenilor prin adunări. Astfel, prevederea convocării acestora stabilește dreptul la inițiativă a primarului și consiliului local. Este clară situația în cazul primarului. În partea ce privește consiliul local, această prevedere limitează dreptul aleșilor locali, în cazul lipsei unei majorități.

Și mai mult dreptul la inițiativă a cetățenilor, în condițiile stabilite în Statutul – cadru, face practic imposibilă realizarea acestora, fapt ce afectează esențial principiile autonomiei și democrației locale.

În altă ordine de idei prevederea stabilită pentru cvorumul necesar, face practic neaplicabilă această normă.

Statutul – cadru al satului (comunei), orașului (municipiului), aprobat prin Legea nr. 436 din 06.11.2003 nu corespunde întru totul principiilor constituționale privind autonomia locală și consultarea cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

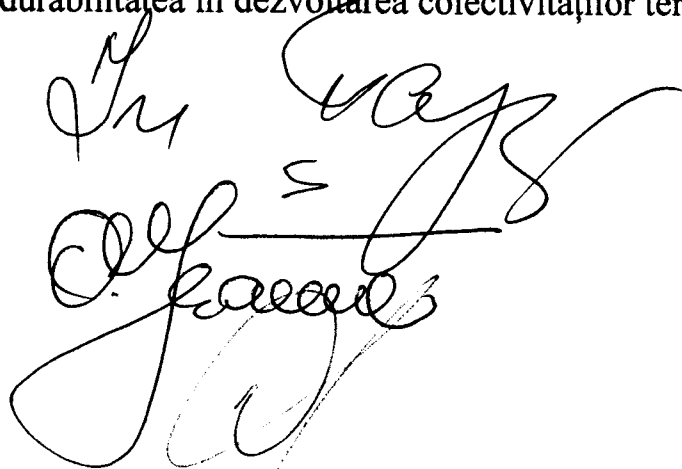
În acest sens se impune elaborarea și aprobarea unui nou Stat – cadru al satului (comunei), orașului (municipiului) care ar lua în calcul analiza și propunerile expuse.

În special este necesar de a stabili un mecanism clar și realist în vederea realizării principiului consultării cetățenilor pe problemele locale de interes deosebit, prevăzând:

- Dreptul unui anumit număr de consilieri, respectiv cetățeni de a iniția aceste consultări.
- Un mecanism realist de asigurare a valabilității adunării (*prezența majorității reprezentanților familiilor și adoptarea propunerilor cu majoritatea celor prezenți*);
- Obligatorietatea examinării acestora la ședința consiliului local într-un termen rezonabil (*în prima ședință*);

Legea privind aprobarea Statutului cadru trebuie să prevadă expres obligativitatea autorităților publice locale (deliberative și executive) de a elabora și aproba într-un termen rezonabil (*de exemplu, 90 de zile*) Statutul unităților administrativ – teritoriale.

Modificarea Statutului cadru și ajustarea acestuia la prevederile constituționale privind principiile de bază ale administrației publice locale va asigura condițiile necesare pentru consolidarea și dezvoltarea autonomiei și democrației locale, condiții ce vor facilita durabilitatea în dezvoltarea colectivităților teritoriale.

Deputați în Parlament